

Uitvoeringsbesluit uitkeringsverstrekking Sociale Zekerheid

Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Oosterhout;

gelezen het daartoe strekkende voorstel behandeld in zijn vergadering van 28 april 2015;

gelet op de bepalingen in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat het gewenst is enkele zaken met betrekking tot de uitvoering van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen noodzakelijk nader te regelen;

besluit

vast te stellen: 'het uitvoeringsbesluit uitkeringsverstrekking Sociale Zekerheid 2015, gemeente Oosterhout'.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze nadere regels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze nadere regels wordt verstaan onder:

a. wet:
Participatiewet;

b. IOAW:
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;

c. IOAZ:
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

d. college:
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout.

Hoofdstuk 2 Algemene bijstand

Artikel 2.1 Verlaging uitkering op grond van paragraaf 3.3 van de wet

1. Het college maakt geen gebruik van de bevoegdheid genoemd in artikel 27 van de wet.
2. Het college maakt geen gebruik van de bevoegdheid genoemd in artikel 28 van de wet.
3. De bepalingen uit het eerste en tweede lid laat de mogelijkheid tot toepassen van artikel 18, lid 1, van de wet onverlet.

Artikel 2.2 Commerciële huurprijs

1. Van een commerciële huurprijs voor een kamer is sprake bij een huur met een minimale hoogte van het bedrag van de normhuur genoemd in artikel 17, lid 2, van de Wet op de huurtoeslag aangevuld met de verhoging genoemd in artikel 16 van de Wet op de huurtoeslag afgerond naar boven op een hele euro.
2. Van een commerciële huurprijs voor een kostganger is sprake bij een minimale huurprijs als genoemd in het eerste lid verhoogd met 75% van dit bedrag, afgerond naar boven op een hele euro.
3. Aan de commerciële huur dient een door verhuurder en huurder ondertekende overeenkomst ten grondslag te liggen waarin de wederzijdse rechten en verplichtingen zijn geregeld. In deze overeenkomst dient in ieder geval opgenomen te zijn:
 - a. naam- en adresgegevens van beide partijen;
 - b. aanduiding van de woonruimte die het betreft;

- c. ingangsdatum van de overeenkomst;
 - d. de looptijd van de overeenkomst;
 - e. het overeengekomen bedrag en de samenstelling hiervan;
 - f. de wijze van indexering van het bedrag;
 - g. de wijze van betaling.
4. De betaling van de huurprijs dient aangetoond te worden door overlegging van bankafschriften.

Artikel 2.3 Korting inkomsten uit commerciële verhuur

1. Indien een bijstandsgerechtigde een gedeelte van zijn woning op commerciële wijze verhuurt, dan worden de inkomsten hiervan conform artikel 33, lid 4, van de wet in mindering gebracht op de uitkering.
2. Indien sprake is van inkomsten uit commerciële kamerverhuur, zoals bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, van dit uitvoeringsbesluit, dan wordt 75% van het huurbedrag in mindering gebracht op de uitkering.
3. Indien sprake is van inkomsten uit het houden van een kostganger, zoals bedoeld in artikel 2.2, tweede lid van dit uitvoeringsbesluit, dan wordt 40% van het bedrag, dat de kostganger verschuldigd is, in mindering gebracht op de uitkering.

Hoofdstuk 3 Boeteoplegging

Artikel 3.1 Hoogte van de bestuurlijke boete

1. Bij de vaststelling van de bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a van de wet, artikel 20a van de IOAW en artikel 20a van de IOAZ houdt het college rekening met de ernst van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van betrokkene.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid wordt de hoogte van de bestuurlijke boete als volgt vastgesteld:
 - a. indien er sprake is geweest van opzet wordt de boete vastgesteld op 100% van het benadelingsbedrag met een maximum van het bedrag van de geldboete van vijfde categorie zoals genoemd in artikel 23, vierde lid van het Wetboek van Strafrecht;
 - b. indien er sprake is geweest van grove schuld wordt de boete vastgesteld op 75% van het benadelingsbedrag met een maximum van het bedrag van de geldboete van derde categorie zoals genoemd in artikel 23, vierde lid van het Wetboek van Strafrecht;
 - c. indien er sprake is geweest van een overtreding zonder verhoogde of verminderde verwijtbaarheid wordt de boete vastgesteld op 50% van het benadelingsbedrag met een maximum van het bedrag van de geldboete van derde categorie zoals genoemd in artikel 23, vierde lid van het Wetboek van Strafrecht;
 - d. indien er sprake is geweest van verminderde verwijtbaarheid wordt de boete vastgesteld op 25% van het benadelingsbedrag met een maximum van het bedrag van de geldboete van derde categorie zoals genoemd in artikel 23, vierde lid van het Wetboek van Strafrecht.
3. Indien sprake is van recidive als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid van de wet wordt de bestuurlijke boete als basis vastgesteld op 150% van het benadelingsbedrag en wordt vervolgens toepassing gegeven aan het tweede lid.

Hoofdstuk 4 Individuele inkomenstoelag

Artikel 4.1 Uitzicht op inkomensverbetering

1. Een individuele inkomenstoelag als bedoeld in artikel 36 van de wet wordt niet verleend indien belanghebbende binnen een periode van twaalf maanden uitzicht heeft op inkomensverbetering.
2. Van uitzicht op inkomensverbetering is in ieder geval sprake indien:
 - a. belanghebbende jonger dan 27 jaar is en uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of dit in een periode van twaalf maanden voorafgaande aan de aanvraag voor de individuele inkomenstoelag heeft gevolgd;
 - b. belanghebbende betaalde arbeid verricht, voor zover het geen gesubsidieerde arbeid betreft.
3. Van uitzicht op inkomensverbetering is in ieder geval geen sprake indien:
 - a. belanghebbende een uitkering op grond van de wet, de IOAW of de IOAZ ontvangt en vastgesteld is dat er sprake is van aantoonbare medische en/of sociale beperkingen waardoor er geen sprake is van arbeidsperspectief;
 - b. belanghebbende een uitkering ontvangt op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten of de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen naar een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80 tot 100.

4. Indien er sprake is van een aanvraag voor een individuele inkomenstoeslag door gehuwden gelden de bepalingen van dit artikel voor beide echtgenoten.

Artikel 4.2 Inspanning tot inkomensverbetering

1. Een individuele inkomenstoeslag als bedoeld in artikel 36 van de wet wordt enkel verleend als belanghebbende voldoende inspanningen heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.
2. Van voldoende inspanning om te komen tot inkomensverbetering is in ieder geval geen sprake indien:
 - a. belanghebbende in een periode van twaalf maanden voorafgaande aan de aanvraag voor de individuele inkomenstoeslag door eigen toedoen geen betaalde arbeid heeft behouden;
 - b. er in een periode van twaalf maanden voorafgaande aan de aanvraag voor de individuele inkomenstoeslag een afstemming van de uitkering van belanghebbende heeft plaatsgevonden vanwege het niet of in onvoldoende mate voldoen aan de arbeids- of re-integratieverplichtingen.
3. Indien er sprake is van een aanvraag voor een individuele inkomenstoeslag door gehuwden gelden de bepalingen van dit artikel voor beide echtgenoten.

Hoofdstuk 5 Individuele studietoelage

Artikel 5.1 Peildatum

1. Voor het recht op een individuele studietoelage moet de aanvrager op de peildatum voldoen aan de voorwaarden.
2. De peildatum is de datum van de dag waarop de aanvraag voor de individuele studietoelage wordt ingediend.

Artikel 5.2 Verdien capaciteit

1. Voor het recht op een individuele studietoelage dient op basis van een medische verklaring vastgesteld te zijn dat aanvrager niet in staat is tot het verdienen van het wettelijke minimumloon doch wel de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.
2. Het recht op een individuele studietoelage bestaat alleen indien uit de medische verklaring als genoemd in het eerste lid blijkt dat er sprake is van een loonwaarde van minimaal 30% en maximaal 80%.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 6.1 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt inwerking de dag na bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2015.

Artikel 6.2 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: 'Uitvoeringsbesluit uitkeringsverstrekking Sociale Zekerheid 2015, gemeente Oosterhout'.

Aldus vastgesteld op 28 april 2015

de burgemeester

de secretaris

Toelichting Uitvoeringsbesluit uitkeringsverstrekking Participatiewet 2015

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Begrippen die al in de Participatiewet, de IOAW of de IOAZ zijn gedefinieerd zijn in dit uitvoeringsbesluit niet opnieuw omschreven. Hiervoor geldt dezelfde betekenis als in deze wetten. Een beperkt aantal begrippen wordt in dit uitvoeringsbesluit nog wel beschreven.

Artikel 2.1 Verlaging uitkering op grond van paragraaf 3.3 van de wet

Met ingang van 1 januari 2015 is de kostendelersnorm ingevoerd in de Participatiewet. Door de invoering van deze kostendelersnorm is de mogelijkheid voor de toepassing van een gemeentelijke toeslagen en verlagingenbeleid grotendeels vervallen. De wet kent vanaf 1 januari 2015 nog twee mogelijkheden om de norm lager vast te stellen. Op grond van artikel 27 kan de norm lager vastgesteld worden voor zover de belanghebbende lagere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin de norm voorziet als gevolg van zijn woonsituatie, waaronder begrepen het niet aanhouden van een woning. Artikel 28 stelt dat het college voor de belanghebbende die recent de deelname heeft beëindigd aan onderwijs of een beroepsopleiding, de norm gedurende zes maanden na het tijdstip van die beëindiging lager kan vaststellen, indien voor het onderwijs of de beroepsopleiding aanspraak bestond op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of op een tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten.

In dit artikel van dit uitvoeringsbesluit wordt vastgelegd dat het college geen gebruik zal maken van de mogelijkheden tot verlaging van de uitkering die artikel 27 en artikel 28 bieden.

In artikel 18, lid 1, van de wet is bepaald dat het college de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen afstemt op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. Dit artikel blijft uiteraard van toepassing.

Artikel 2.2 Commerciële huur

De hoogte van de bijstand wordt mede bepaald op basis van het aantal personen dat in dezelfde woning woont. Dit is de zogenaamde kostendelersnorm. In de wet is bepaald welke in dezelfde woning woonachtige personen niet worden meegerekend bij de vaststelling van de kostendelersnorm.

In artikel 22a, lid 4, onderdeel c, van de wet is bepaald dat niet wordt meegerekend bij de vaststelling van de kostendelersnorm: *'de persoon die op basis van een schriftelijke overeenkomst met een derde, waarbij een commerciële prijs is overeengekomen, als huurder, onderhuurder of kostganger in dezelfde woning als de belanghebbende zijn hoofdverblijf heeft, mits hij de overeenkomst heeft met dezelfde persoon als met wie de belanghebbende een schriftelijke overeenkomst heeft, waarbij een commerciële prijs is overeengekomen, als huurder, onderhuurder of kostganger'.*

In dit artikel van het uitvoeringsbesluit wordt geregeld wat moet worden verstaan onder een commerciële huurprijs. In het eerste lid is bepaald wat wordt verstaan onder een commerciële huurprijs bij kamerverhuur. Hierbij is aansluiting gezocht bij de regels rondom de berekening van de huurtoeslag door de Belastingdienst. In lid 1 wordt dan ook verwezen naar de Wet op de huurtoeslag. Het gaat hierbij om de som van de bedragen genoemd in artikel 17, lid 2 en artikel 16 van de Wet op de huurtoeslag. [voor 2015: € 202,20 plus € 27,44 = € 229,64 afgerond → € 230 per maand]

Indien er sprake is van een kostgangerschap bestaat het door de kostganger te betalen bedrag uit een bedrag voor kost (voeding e.d.) en inwoning. In het tweede lid is bepaald wat de totale hoogte van dit bedrag dient te zijn om dit aan te merken als commerciële prijs. Het huurbedrag zoals dit voor kamerverhuur is vastgesteld in het eerste lid wordt hierbij verhoogd met 75% voor het onderdeel kost. [voor 2015: 175% van 229,64 = € 401,87 afgerond → € 402 per maand]

In het derde lid is bepaald dat een commerciële relatie alleen verondersteld kan worden als hieraan een schriftelijke overeenkomst ten grondslag ligt. Verder dient betaling van de huurprijs bewezen te worden (vierde lid). Voor de beoordeling van het feit of er daadwerkelijk structureel sprake is van commerciële huur of kostgangerschap is het van belang om periodiek (bijvoorbeeld een keer per halfjaar) te controleren of deze betaling ook daadwerkelijk plaatsvindt.

Artikel 2.3 Korting inkomsten uit commerciële verhuur

Indien er sprake is van inkomsten uit verhuur van een woonruimte dan dienen de inkomsten hiervan verrekend te worden met de uitkering. In dit artikel is bepaald op welke wijze het op de uitkering in mindering te brengen bedrag wordt vastgesteld.

Niet het gehele bedrag dat de huurder of kostganger betaald wordt in mindering gebracht op de uitkering, omdat men ook te maken krijgt met kosten. Bij kamerverhuur gaat het bijvoorbeeld om kosten van

nutsvoorzieningen en onderhoud en bij het houden van een kostganger daarnaast nog om kosten die gemoeid zijn met de verstrekking van voeding aan de kostganger.

Zowel ten aanzien van inkomsten uit verhuur als uit inkomsten vanwege het houden van een kostganger is er voor gekozen om een percentage van het bedrag dat ontvangen wordt te hanteren. Dit geeft duidelijkheid voor de uitkeringsgerechtigde en zorgt voor een eenvoudige en efficiënte uitvoering.

Hoofdstuk 3 Boeteoplegging

Artikel 3.1 Hoogte van de bestuurlijke boete

Op 24 november 2014 is door de Centrale Raad van Beroep (CRvB) een uitspraak gedaan over de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid in de sociale zekerheid (Fraudewet). Deze uitspraak heeft betrekking op de vaststelling van de hoogte van de bestuurlijke boete.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft het kabinet aangekondigd met een wetswijziging te komen, waarbij de uitspraak van de CRvB verankerd zal worden in de wet. Tot het moment van deze wetswijziging wordt het echter wenselijk geacht om vast te stellen dat wij bij de vaststelling van de bestuurlijke boete uitvoering geven aan de uitspraak van de CRvB.

De CRvB stelt in zijn uitspraak dat bij het opleggen van een bestuurlijke boete een indringende toets aan het evenredigheidsbeginsel vraagt. Volgens de CRvB ligt het in de rede om alleen een boete van 100% op te leggen als opzet is bewezen en van 75% als grove schuld is bewezen. In de overige gevallen is 50% het uitgangspunt. Als er sprake is van verminderde verwijtbaarheid wordt de boete verlaagd tot 25%. Verder stelt de CRvB dat de hoogte van de boete bij overtredingen in alle individuele gevallen moet worden afgestemd op de ernst van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid en de (financiële) omstandigheden van de betrokkene.

Tevens oordeelt de CRvB dat boetes niet hoger mogen zijn dan de boetes zoals in het Strafrecht (artikel 23, vierde lid, Wetboek van Strafrecht) is vastgelegd. Dit betekent dat in het geval er sprake is van opzet de boete maximaal € 81.000 kan bedragen (vijfde categorie). In alle overige gevallen bedraagt de maximale boete € 8.100 (derde categorie).

In dit artikel 3.1 van dit uitvoeringsbesluit is uitvoering gegeven aan het standpunt van de CRvB. In het eerste lid wordt expliciet bepaald dat bij de vaststelling van de hoogte van de boete rekening gehouden wordt met de ernst van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van betrokkene.

In het tweede lid wordt de hoogte van de boete conform de uitspraak van de CRvB vastgesteld.

In het derde lid wordt de hoogte van de boete bepaald als er sprake is van recidive. Het uitgangspunt hierbij is dat de boete 150% van het benadelingsbedrag is. Vervolgens worden de criteria van het tweede lid toegepast. Dit betekent het volgende voor de hoogte van de boete:

- bij opzet 100% van 150% van het benadelingsbedrag met een maximum van de geldboete van vijfde categorie;
- bij grove schuld 75% van 150% van het benadelingsbedrag met een maximum van de geldboete van derde categorie;
- bij een overtreding zonder verhoogde of verminderde verwijtbaarheid 50% van 150% van het benadelingsbedrag met een maximum van de geldboete van derde categorie;
- bij verminderde verwijtbaarheid 25% van 150% van het benadelingsbedrag met een maximum van de geldboete van derde categorie.

Hoofdstuk 4 Individuele inkomenstoeslag

De verstrekking van de individuele inkomenstoeslag op basis van artikel 36 van de Participatiewet is geregeld in de verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet. In deze verordening is onder andere vastgelegd wat wordt verstaan onder het begrip langdurig en het begrip laag inkomen. Het begrip langdurig is hierin vastgesteld op een periode van 36 maanden en het begrip laag inkomen op 110% van de geldende bijstandsnorm. Verder is in de verordening de hoogte van de individuele inkomenstoeslag vastgesteld.

Een aantal aspecten dat een rol speelt voor de bepaling van het recht op een individuele inkomenstoeslag wordt in dit uitvoeringsbesluit uitgewerkt.

De wet stelt onder andere dat het college bij de verlening van een individuele inkomenstoeslag rekening houdt met de omstandigheden van die persoon. In het tweede lid van artikel 36 van de wet is bepaald dat tot deze omstandigheden in ieder geval wordt gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Deze aspecten worden in dit uitvoeringsbesluit omschreven.

Artikel 4.1 Uitzicht op inkomensverbetering

In artikel 36, lid 1, van de wet is bepaald dat het college een individuele inkomenstoelage kan verlenen als er geen zicht is op inkomensverbetering. In artikel 4.1 van dit uitvoeringsbesluit wordt dit aspect op enkele onderdelen nader uitgewerkt.

In het tweede lid worden twee omstandigheden aangegeven waarin er in alle gevallen sprake is van uitzicht op inkomensverbetering. Als een van deze omstandigheden aan de orde is, bestaat er dus geen recht op een individuele inkomenstoelage.

In het derde lid worden omstandigheden genoemd waarin er in ieder geval geen sprake is van uitzicht op inkomensverbetering.

Artikel 4.2 Inspanning tot inkomensverbetering

Bij de bepaling van het recht op een individuele inkomenstoelage moet op grond van artikel 36, lid 2, onderdeel b, onder andere rekening gehouden worden met de inspanningen die een persoon verricht om tot inkomensverbetering te komen. In het individuele geval dient dit beoordeeld te worden. In het tweede lid van dit artikel is opgenomen in welke gevallen er in ieder geval geen sprake is van inspanningen gericht op inkomensverbetering. Er zijn hierin twee situaties expliciet benoemd.

Bij onderdeel a is gesteld dat er geen sprake is van voldoende inspanning om tot inkomensverbetering te komen als belanghebbende door eigen toedoen geen betaalde arbeid heeft behouden.

In onderdeel b is de beoordeling van de mate waarin inspanning zijn geleverd gekoppeld aan de arbeids- en re-integratieverplichtingen die verbonden zijn aan de uitkering. Als er aanleiding is geweest om een afstemming van de uitkering toe te passen vanwege het feit dat betrokkene niet of onvoldoende heeft voldaan aan de arbeids- of re-integratieverplichtingen wordt gesteld dat betrokkene onvoldoende inspanning heeft gedaan om te komen tot inkomensverbetering.

Hoofdstuk 5 Individuele studietoelage

Met de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 is in artikel 36b de individuele studietoelage in de wet opgenomen. Deze toelage is bedoeld om personen die vanwege een arbeidsbeperking niet in staat zijn het minimumloon te verdienen te stimuleren een opleiding te volgen. Als ze een opleiding volgen waarvoor recht bestaat op studiefinanciering op grond van de WSF of een tegemoetkoming in de studiekosten op grond van de WTOS kan als extra stimulering een individuele studietoelage verleend worden.

De verlening van deze individuele studietoelage is geregeld in de verordening individuele studietoelage Participatiewet. In dit uitvoeringsbesluit wordt nog een aantal aspecten verder uitgewerkt en verduidelijkt.

Artikel 5.1 Peildatum

In dit artikel wordt omschreven dat op de peildatum wordt beoordeeld of wordt voldaan aan de voorwaarden voor het recht op een individuele studietoelage. De peildatum wordt hierbij bepaald op de datum van aanvraag. In artikel 2, lid 2, van de verordening is al bepaald dat slechts eenmaal in een periode van 12 maanden aanspraak bestaat op de individuele studietoelage.

Artikel 5.2 Verdien capaciteit

Op grond van de wettelijke bepaling kan alleen aanspraak bestaan op een individuele studietoelage als betrokkene niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. In lid 1 van artikel 5.2 van dit uitvoeringsbesluit is opgenomen dat uit een medische verklaring moet blijken dat aan deze voorwaarde wordt voldaan. In het tweede lid is vervolgens een koppeling gemaakt met de loonwaarde van betrokkene. Hierbij wordt er van uitgegaan dat er bij een loonwaarde lager dan 30% onvoldoende aanknopingspunten zijn om te veronderstellen dat betrokkene mogelijkheden heeft tot arbeidsparticipatie. Bij een loonwaarde van meer dan 80% is de veronderstelling dat betrokkene in staat geacht moet worden het minimumloon te verdienen.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 6.1 Inwerkingtreding

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit. Vanwege de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is tevens bepaald dat dit artikel terugwerkende kracht heeft tot 1 januari 2015.

Artikel 6.2 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.